

UMBÓTAVERKEFNI ÁHERSLUR OG HELSTU VERKEFNI

Sigurður H. Helgason
Aldís Magnúsdóttir
Andri Heiðar Kristinsson
Einar Gunnar Guðmundsson
Guðrún Birna Finnsdóttir
Íris Huld Christersdóttir
Steingrímur Sigurgeirsson

| **Stjórnarráð Íslands**
| Fjármála- og efnahagsráðuneytið

ÁHERSLUR UN DANFARINNA ÁRA

Áherslan er á skilvirka og góða þjónustu og bætt líf skjör á Íslandi.

Áherslur í umbótum birtast í fjármálaáætlun og umbótakafla áætlunarinnar ásamt fjárveitingabréfum.

SAMEIGINLEGAR ÁSKORANIR

| **Stjórnarráð Íslands**
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

ÍSLAND STAÐAN 2021

374.704 ÍBÚAR

 163
ríkisstofnanir

 2.323
stofnreglugerðir
í gildi

 1.044
HEILDARLÖG

 904
MANNVIRKI
í eigu ríkisins
= 1 milljón m²

 70
'mínar síður'

 340
KJARASAMNINGAR
í síðustu LOTU

 21
líffeyrissjötur

 430
RÍKISJARÐIR
& EYÐIBÝLI

 18.107
stöðugildi
hjá ríkinu

 140
stéttarfélög

 40
félög
í ríkiseigu

 ÓTAL
NEFNDIR

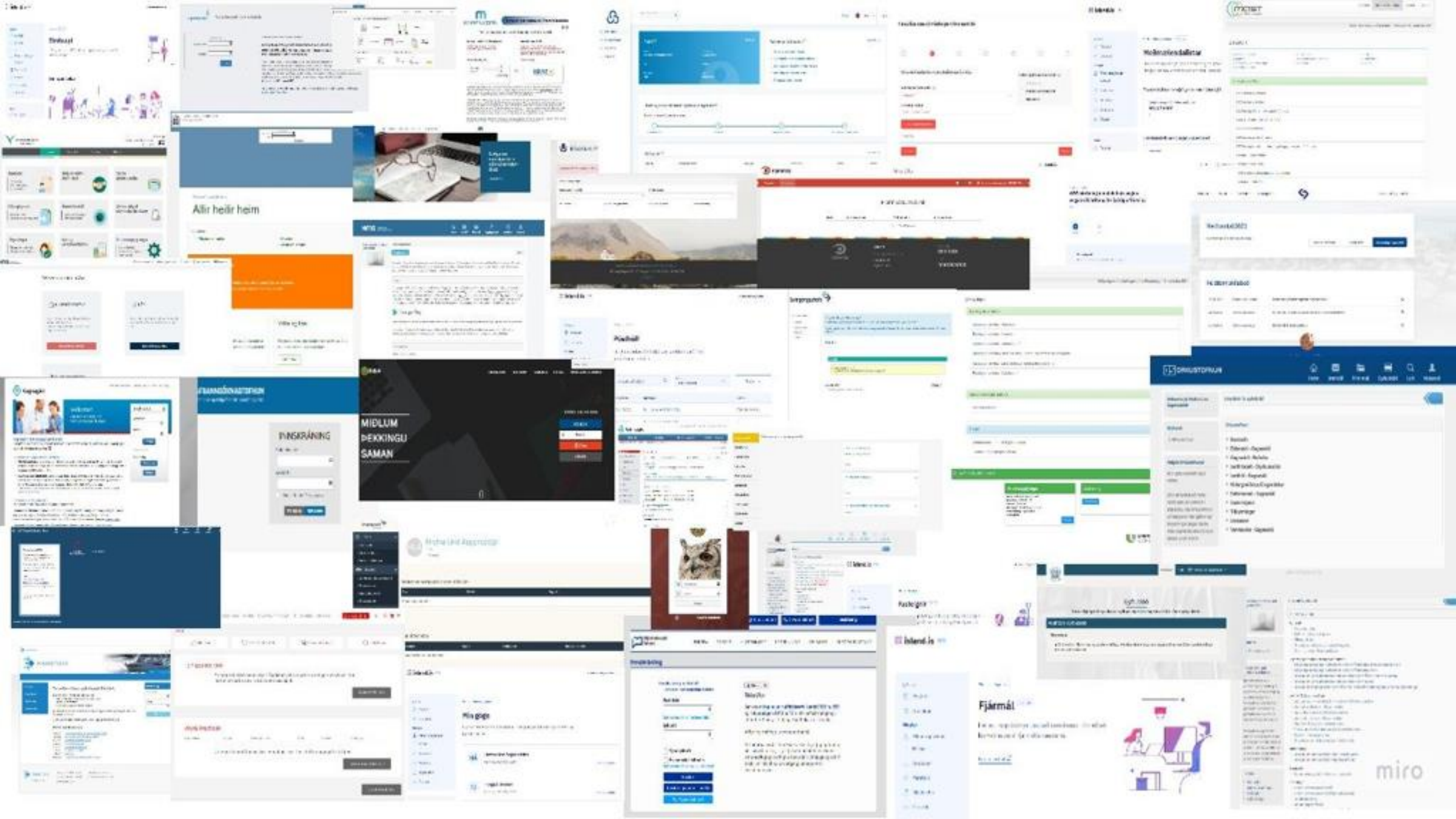
Einföldum líf fólks með því að bæta stafræna þjónustu hins opinbera

- Spörum tíma
- Aukum hagræði
- Jákvæð umhverfisáhrif

$$165 + 69 = 234$$

234 OPINBERIR AÐILAR GETA EKKI STAÐIST KRÖFUR SAMFÉLAGSINS HVER Í SÍNU LAGI

- Nútímalegt vefviðmót
- Aðgengiskröfur fyrir alla
- Hýsingarumhverfi
- Aðgengi að upplýsingum
- Rauntímasvörun
- Upplýsingaöryggi
- Stöðugar kröfur um breytingar
- Hröð og góð þjónusta
- .....

NÝTUM SAMEIGINLEGA SJÓÐI OKKAR ALLRA MIKLU BETUR

- Fjárfestum til framtíðar
- Samnýtum fjárfestingu
- Opinn hugbúnaður
- Betri þjónusta fyrir minna

Gefin út í júlí 2021

Birt í Samráðsgátt stjórnvalda 24.08.21

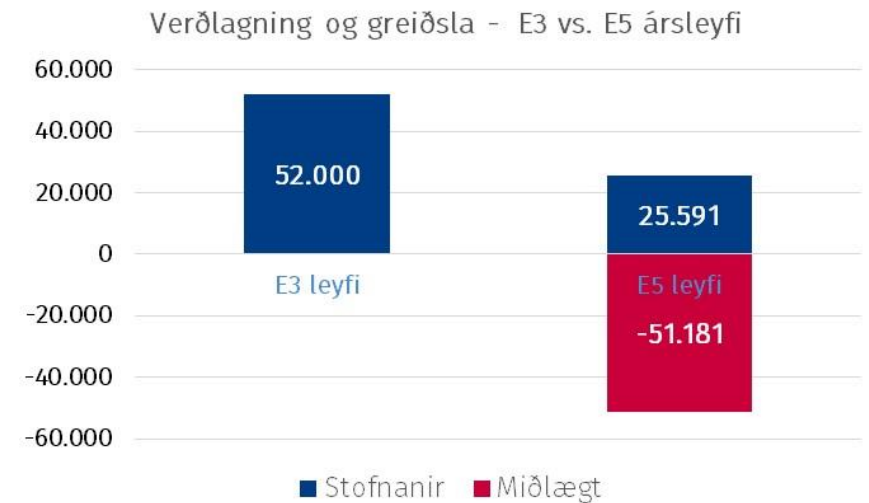
SAMNINGURINN VIÐ MICROSOFT

Umtalsvert meira öryggi en áður

Mun meira virði í vörum og þjónustu Microsoft

Byggir á auknum samrekstri

Breytt greiðslufyrirkomulag

SAMRÆMDUR SKRIFSTOFUHUÐBÚNAÐUR ALLRA

Skilvirkari stjórnsýsla

Nýjar lausnir

Aukið öryggi

Öflugri rekstur

Miðlæg innkaup

Aukið virði

MIKIL TÆKIFÆRI Í BETRI NÝTINGU LAUSNA

Outlook

OneNote

Word

Excel

Powerpoint

Teams

One Drive

Access

Sharepoint

Yammer

Publisher

ToDo

Forms

Lists

Power BI

Power Apps

Power Automate

FYRIRHUGUÐ NÁMSKEIÐ FYRIR STARFSFÓLK

Microsoft Teams

OneDrive

Microsoft
Forms

Microsoft Lists

Power BI

1

Ofurnotendur
Almennir notendur

2

Ofurnotendur

3

Ofurnotendur

NÚTÍMALEGRA VINNUMHVERFI

Markaðskönnun – húsnæðisöflun

5.000 – 15.000 fermetra nútímalegt og sveigjanlegt skrifstofuhúsnæði sem áformað er að nýta undir ýmsar stofnanir ríkisins.

HLUTI I Vinnuumhverfi til framtíðar

1. Þróun vinnuumhverfis til framtíðar
2. FERLIÐ - Frá húsnæðisþörf til innflutnings
3. FÓLK - Félagslegt vinnuumhverfi
4. TÆKNI - Stafrænt vinnuumhverfi
5. AÐSTAÐA - Áþreifanlegt vinnuumhverfi

NÝSKÖPUN ER FORSENDA ÞESS AÐ TAKAST Á VIÐ ÁSKORANIR

NÝSKÖPUN

EYKUR GÆÐI ÞJÓNUSTU

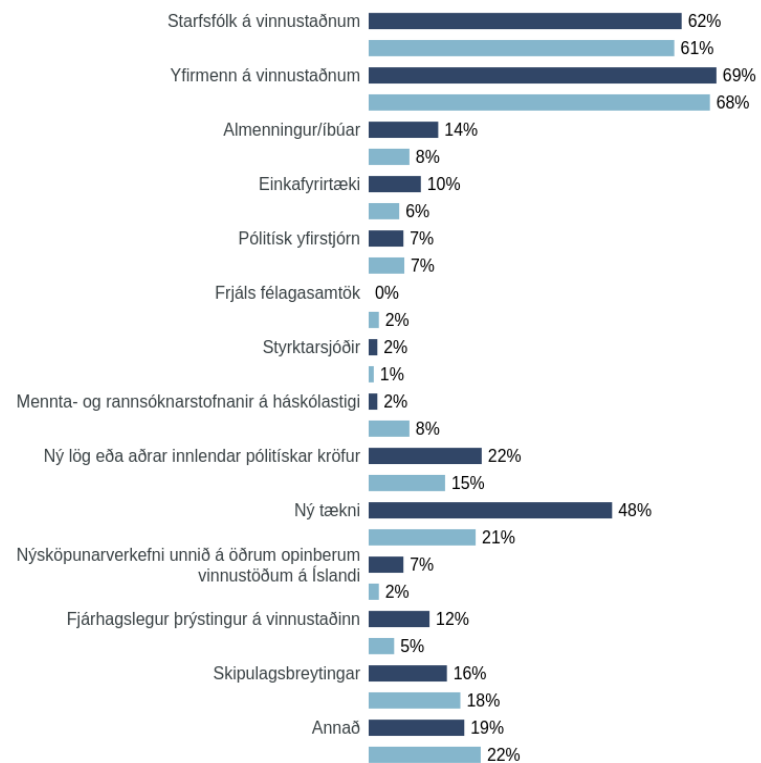
EYKUR STARFMANNAÁNÆGJU

EYKUR SKILVIRKNI

ÁSTÆÐUR ÞESS AÐ NÝSKÖPUNARVERKEFNI ERU SETT AF STAÐ

82% STOFNANA INNLEIDDU A.M.K. 1 NÝSKÖPUNARVERKEFNI Á SÍÐASTLIÐNUM 2 ÁRUM

OPINBERNYSKÖPUN.ISLAND.IS

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og
efnahagsráðuneytið

Markmiðin

Færni til að takast á við áskoranir

Geta opinberra vinnustaða til þess að vinna að nýsköpun er ein af forsendum þess að við getum tekist á við áskoranir nútíðar og framtíðar þar á meðal heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og markmið stjórnvalda í loftslagsmálum.

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

AÐGERÐIR TIL AÐ AUKA NÝSKÖPUN

fjs Fjársýsla ríkisins

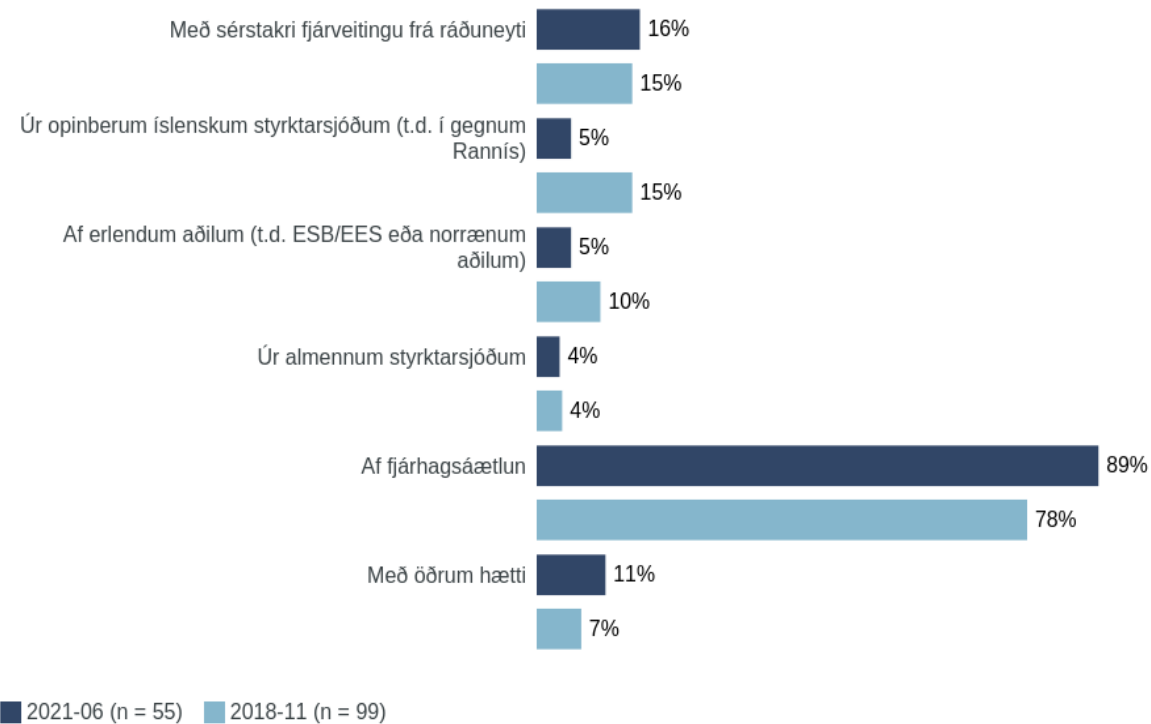
Ríkisreikningur

Sía eftir ári 2020	Málefnasvið, Málaflokkur All	Ráðuneyti, Stofnun Fjármála- og efnahagsráðuneyti		
Málefnasvið	Ríkisaðilar og verkefni	Gjöld (kr.)	Ársverk	Gjöld per starfsmann (kr.)
Ráðuneyti	Umbrá - þjónustumiðstöð stjórnarráðsins	8.978.318	35,4	253.429
Laun	Ríkiseignir	4.784.641	22,6	211.670
Akstur	Framkvæmdasýsla ríkisins	4.056.104	32,8	123.510
Ferða- og dvalarkostnaður erlendis	Skattrannsóknarstjóri ríkisins	3.409.691	30,4	112.333
Fundir, námskeið og risna	Yfirskattanefnd	640.245	8,3	76.983
Skrifstofuvörur og áhöld	Ríkisskattstjóri	30.791.915	438,6	70.205
	Ýmis verkefni	386.165	7,5	51.617
	Fjármála- og efnahagsráðuneyti, aðalskrifstofa	3.643.920	73,1	49.856
	Fjársýsla ríkisins	2.745.555	84,3	32.559
	Bankasýsla ríkisins	76.854	3,0	25.618
	Ríkiskaup	494.251	25,1	19.657
	Innheimtukostnaður	1.192.306		
	Jarðasjóður og Jarðeignir ríkisins	229.400		
	Samtals	61.429.365	779,5	78.802

FJÁRMÖGNUN NÝSKÖPUNAR

NÆRRI ÖLL VERKEFNI FJÁRMÖGNUM AF FJÁRHAGSÁÆTLUN

FJÁRFEST TIL UMBÓTA

Arðbærar fjárfestingar sem styðja við umbætur

Minni fjárfestingar með 5-10 ára afskriftatíma, t.d. kerfi, vélar og tæki.

Félag fjármagnar stofnkostnað og stofnun greiðir leigu af reglulegum rekstrarframlögum

Umsóknarferli

Stofnanir taka við fjárfestingu við lok leigutímabils.

MIKILVÆGI STJÓRNUNAR OG HUGARFARS Í UMBÓTUM

| **Stjórnarráð Íslands**
| Fjármála- og efnahagsráðuneytið

BETRI VINNUTÍMI

MARKMIÐ:

- HVATNING TIL BREYTINGA
- STUÐLA AÐ UMBÓTUM
- BÆTT VINNUSTAÐAMENNING
- SKILVIRKARI OG BETRI ÞJÓNUSTA
- EFTIRSÓKNAVERÐIR VINNUSTAÐIR

SKILVIRKIR VERKFERLAR

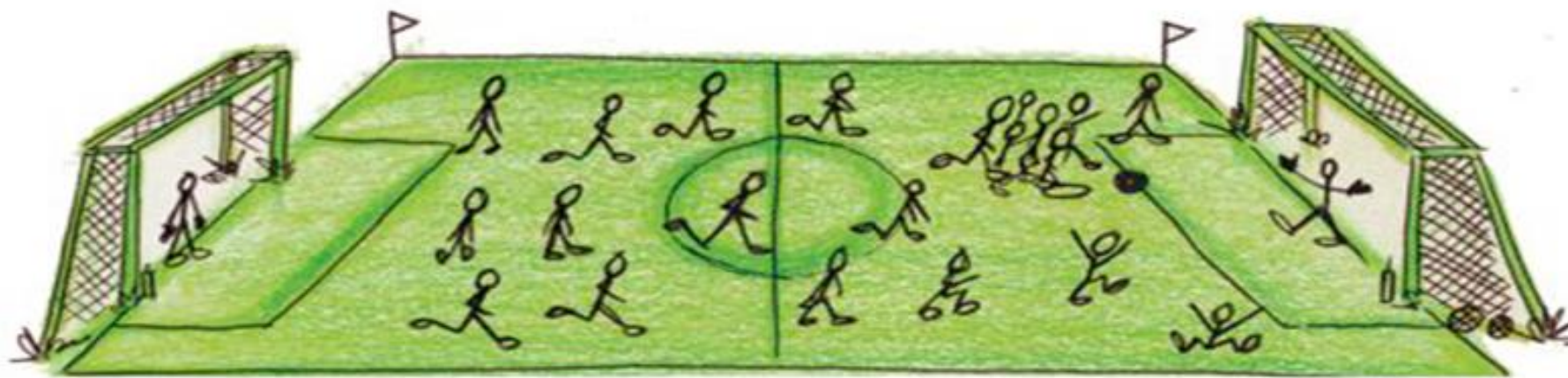
VINNUSTAÐAMENNING

„Culture eats strategy for breakfast“

Peter Drucker

TEYMISVINNA

HÆFNI OG FÆRNI TIL FRAMTÍÐAR

HVERNIG ERUM VIÐ AÐ STANDA OKKUR?

5800 manns hafa svarað því!

Gæði þjónustu

Hraði þjónustu

Viðmót

Áreiðanleiki

Notkun

TÖLUVERÐ ÁNÆGJA MEÐ ÞJÓNUSTUNA

3,9

MEÐALTAL MÆLDRA
STOFNANA

3,8

MEÐALTAL
ÞJÓNUSTUGRUNNS

4,6

HÆSTA GILDI
ÞJÓNUSTUGRUNNS

2,7

LÆGSTA GILDI
ÞJÓNUSTUGRUNNS

MEÐALTAL (1-5)

RÍKIÐ SEM FYRIRMYND Í GRÆNNI UMBREYTINGU

| **Stjórnarráð Íslands**
| Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Sameiginlegt markmið Evrópuríkja gagnvart Parísarsamningnum

Sameiginlegt markmið

Skipting markmiðs á flokka

1 **-30%**
frá 2005 til 2030

ESR. Sameiginlegt markmið fyrir beina ábyrgð ríkja

-29%

Lágmarkssamdráttur á beinni ábyrgð Íslands

2 **-43%**
frá 2005 til 2030

ETS. Markmið fyrir viðskiptakerfi um losunarheimildir

Ekkert einstakt markmið fyrir Ísland eða önnur ríki – samdráttur í losun á ábyrgð fyrirtækja

3 Engin nettólosun
frá 2021 til 2030

LULUCF. Markmið fyrir landnotkun

Sömu reglur gilda um landnotkun á Íslandi og í hinum ríkjunum

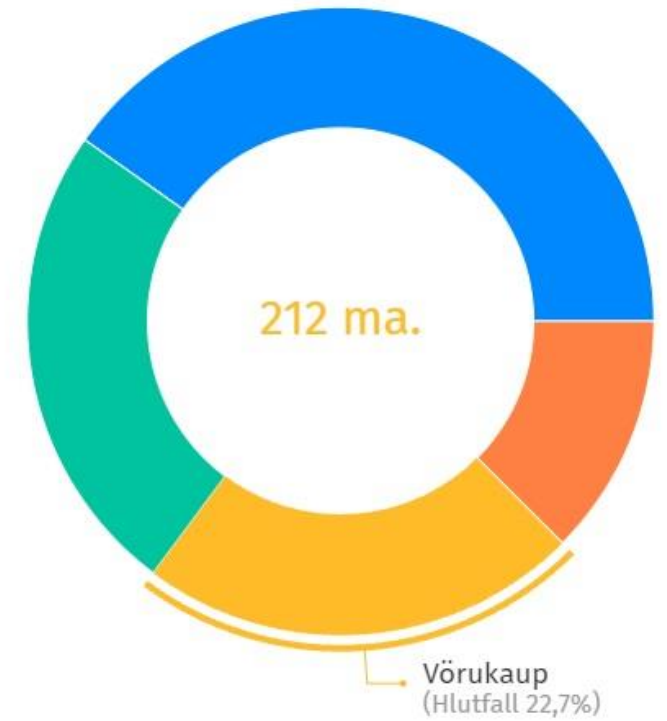
LEIÐUM VINNUNA Í ÞESSARI RISA ÁSKORUN.

Veldu ár

2019

Gjöld árið 2019

- Tilfærslur **376 ma.**
- Laun **230 ma.**
- Vörukaup **212 ma.**
- Annað **117 ma.**

1

SJÁLFBÆR INNKAUP

2

HAGKVÆM INNKAUP

3

NÝSKAPANDI INNKAUP

4

GAGNSÆ INNKAUP

Janúar 2021

Sjálfbær innkaup
Stefna ríkisins

1

Sjálfbær innkaup

Vistvæn innkaup ríkisaðila eru almenn regla.

2

Hagkvæm innkaup

Innkaup ríkisaðila eru hagkvæm og skilvirk. Þau eru byggð á þekkingu og nýta tækni, markvissa áætlanagerð, gagnagreiningu og eftirfylgni með samningum til að tryggja árangur og góða þjónustu við almenning.

AÐGERÐAÁÆTLUN MEÐ STÖÐU Á VEF STJÓRNARRÁÐSINS

Forstjórar og stjórnendur fá fræðslu um innkaup.

Allir rafrænir reikningar fá/fái beiðna- eða pöntunarnúmer.

Umhverfisskilyrði í öllum rammamningum.

Skráðir ábyrgðarmenn innkaupa fá fræðslu og reglulega upplýsingagjöf.

Sjálfbær innkaup Hagkvæm innkaup Nýskapandi innkaup Gagnsæ innkaup

2. Hagkvæm innkaup

Innkaup ríkisaðila eru hagkvæm og skilvirk. Þau eru byggð á þekkingu og nýta tækni, markvissa áætlanagerð, gagnagreiningu og eftirfylgni með samningum til að tryggja árangur og góða þjónustu við almenning.

Lokið Í vinnslu Ekki hafið

2021-2022

Greina tækifæri til hagræðingar og hagkvæmni.
Ríkiskaup eykur frumkvæðisgreiningar á útgjöldum ríkisaðila og árlega verður að lágmarki fjórum hagkvæmstu verkefnum hrint í framkvæmd.

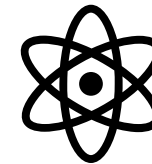
INNKAUPASKÓLINN

Samstarfsverkefni Ríkiskaupa og
Starfsmenntar

Markhópurinn er forstöðumenn, stjórnendur,
ábyrgðarmenn innkaupa og annað
innkaupafólk hjá hinu opinbera

Námsskrá sem tekur mið af kröfum OECD til
innkaupafólks hjá hinu opinbera

Kennsla hefst á vormánuðum

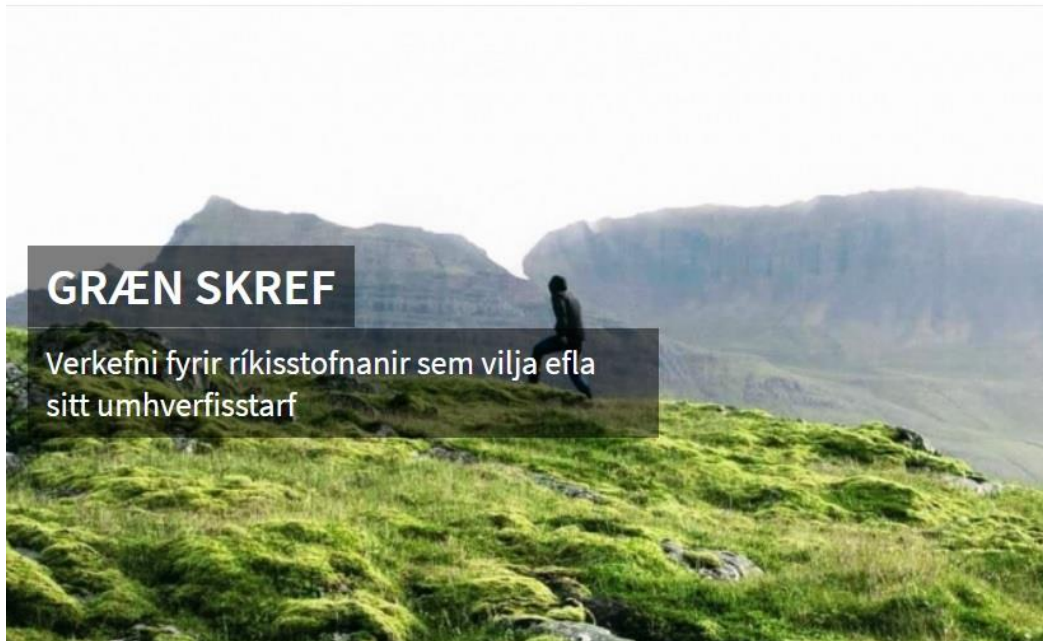

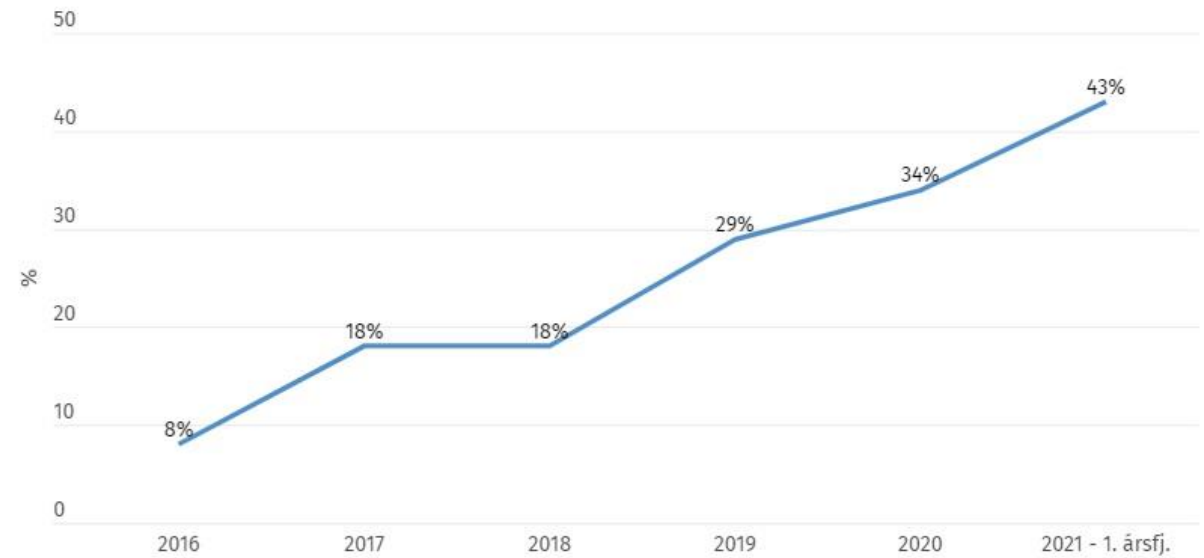
LEIÐUM MEÐ GÓÐU FORDÆMI

græn SKREF

Vinnugögn Grænt bókhald Loftslagsstefna

Þróun hlutfalls nýskráninga vistvænna bíla ríkisins

HVAÐ ER LANGT SÍÐAN SAMNINGUR VAR
ENDURNÝJAÐUR MEÐ RAUNVERULEGRI
SAMKEPPNI?

NÝJAR LEIÐBEININGAR Á VEFSÍÐU RÁÐUNEYTISINS

Læst í upplýsingatækni - leiðbeiningar

Opinberir aðilar nýta hugbúnaðarkerfi og tæknivörur frá mjög mörgum mismunandi birgjum. Útvistarstefna og lög um opinber innkaup beinlínis sér til þess að sú er raunin. Þegar liður á samningstímann uppgötva aðilar oft að samningsstaða þeirra gagnvart einstaka birgjum sínum er mjög þröng, lítið um raunverulega valkosti og aðilar teljast læstir í núverandi fyrirkomulagi. Slík staða getur reynst mjög kostnaðarsöm til lengri tíma lítið og þrengt þá stöðu sem rekstraraðilar hafa til umbóta og fjárfestinga í betri þjónustu.

Huga þarf að samningsstöðu og stefnumótandi nálgun við öll verkefni á sviði upplýsingatækni. Þessum leiðbeiningum er ætlað að fara yfir nokkur atriði til að koma í veg fyrir óæskilega læsingu og hvað er hægt að gera til að koma sér út úr læstri stöðu. Fjármuni sem sparast eða skilvirkni sem eykst má svo nýta til að bæta þjónustu og auka nýsköpun.

Það er eðlilegt og sjálfsagt að nýta hugbúnað og vélbúnað frá þriðja aðila. Þegar huga á að endurútbóði, uppfærslum og endurnýjum er það jafn sjálfsagt og eðlilegt að það sé auðvelt, hagkvæmt og mögulegt að skipta um birgja.

Aðili er læstur inni þegar erfið er að skipta um birgja. Læsing (e. lock-in) þýðir að þegar breyta þarf einhverju, kaupa nýtt eða smíða nýtt þá eru ekki möguleikar til skemmi tíma aðrir en að nota núverandi birgja. Þetta getur aukið kostnað, dregið úr sveigjanleika og lokað á lausnir frá nýjum og nýskapandi fyrirtækjum.

Í [stafrænni stefnu hins opinbera](#) er lögð áhersla á aukna samkeppnishæfni, betri opinbera þjónustu, öruggari innviði og nútímalegra starfsumhverfi.

Áhersla er lögð á að upplýsingatækni verði hagað á öruggan, skilvirkan og hagkvæman hátt í gegnum trausta innviði sem mæta bæði kröfum almennings til grunnþjónustu stofnana og stuðla að auknum sveigjanleika opinberrar þjónustu.

FJÓRIR UMBÓTASTRAUMAR

Áætlanir og árangur

Ákvarðanir um fjárveitingar metnar í ljósi þess árangurs sem vonast er til að náist.

Margt smátt

Stöðug leit að tækifærum til hagræðingar og umbóta þvert á ríkiskerfið.

Stærri kerfisumbætur

Umbætur og breytingar á fyrirkomulagi ríkisstarfsseminnar.

Árangur fjárveitinga

Grunnútgjöld til verkefna eða málaflokka eru greind með kerfisbundnum hætti svo ná megi fram hagræðingu.

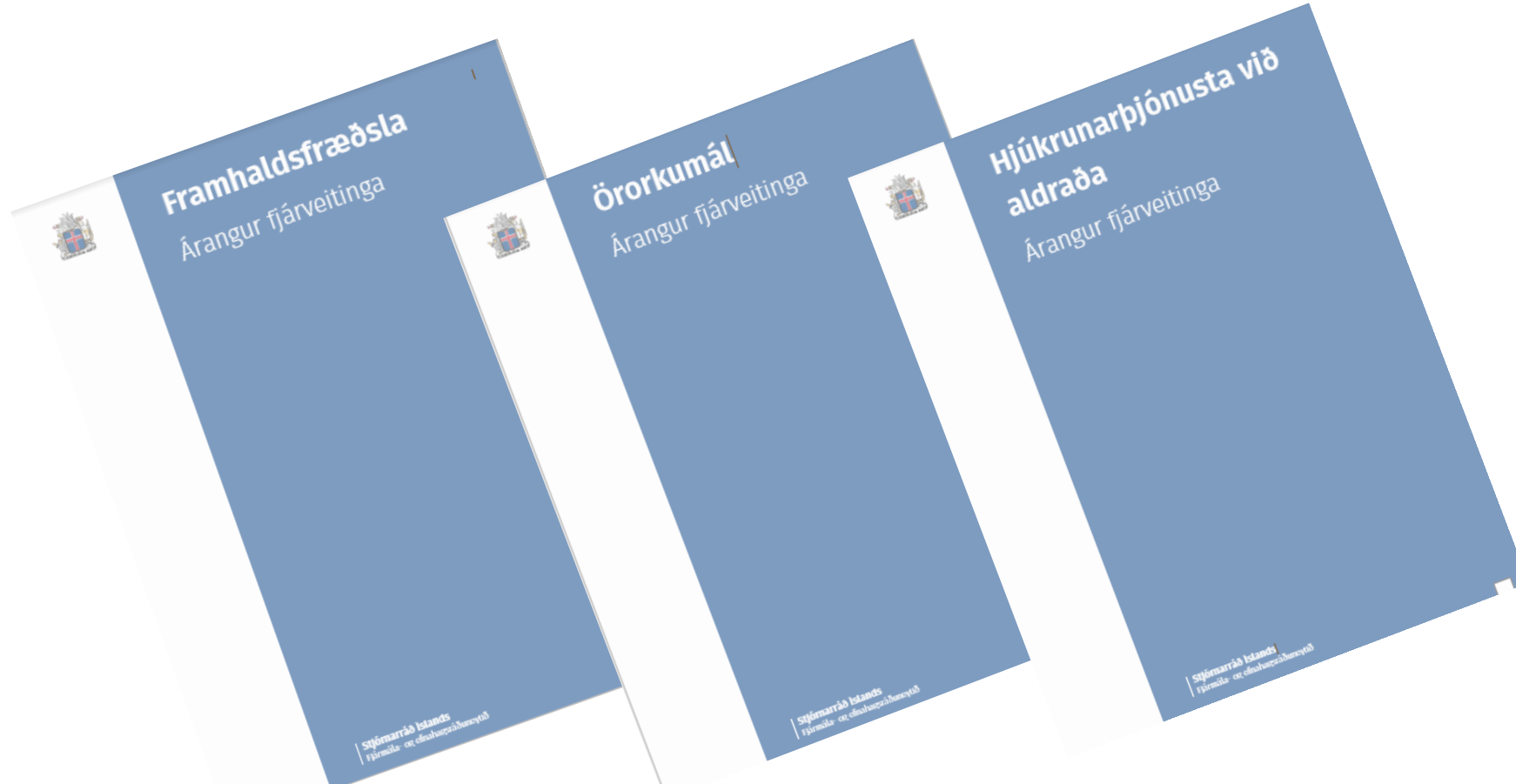
ÁRANGURSMIÐUÐ ÁÆTLANAGERÐ

– verklag verður mótað í samvinnu við önnur ráðuneyti og stofnanir

ÁRANGUR FJÁRVEITINGA – greinum útgjöld með tilliti til forgangsroðunar og skilvirkni. Metum áhrif og árangur.

UMGJÖRÐ OPINBERRA FJÁRFESTINGA

Heildstætt mat á umgjörð
opinberra fjárfestinga út frá
viðmiðum alþjóðastofnana og
reynslu annarra þjóða.

ARFLEIFÐARKERFI OG GAGNASKIPAN

Samræmt yfirlit yfir
grunnkerfi íslenska ríkisins og
kostnað við rekstur þeirra og
þróun.

MARGT SMÁTT-VINNUM SAMAN

að því að finna tækifæri til hagræðingar,
umbóta og nýsköpunar í ríkisrekstrinum.

UMBÓTAVINNUSTOFA

| **Stjórnarráð Íslands**
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Hagræðing
Umbætur
Skilvirkni

5 víddir

- Forgangsröðun
- Rekstur
- Skipulag
- Mannauður
- Laga- og regluverk

Hvernig teljið þið skynsamlegast að ná fram markmiðum um hagræðingu, skilvirkni, umbætur, nýsköpun og framþróun þjónustu í ríkisrekstrinum?

FORGANGSRÖÐUN

Hagræðing
Umbætur
Nýsköpun

Hverju getum við breytt eða hætt í okkar rekstri til að búa til svigrúm til að mæta áskorunum framtíðarinnar? Hvar eru tækifæri til að hagræða og auka skilvirkni? Erum við að gera eitthvað sem við eigum að hætta, til dæmis veita einhverja þjónustu sem ekki eru forsendur eða þörf fyrir?

Nýsköpun
Framþróun
þjónustu

REKSTUR

Þurfum við að nálgast rekstur stofnana með nýjum hætti til að ná árangri í síbreytilegu umhverfi?

Eru til dæmis tækifæri fólgin í því að auka samstarf og samvinnu á milli stofnana á ákveðnum sviðum?

Hagræðing
Umbætur
Skilvirkni

SKIPULAG

Hvernig þarf skipulag stofnanakerfisins að breytast til að vera sem skilvirkast og í stakk búið að geta mætt áskorunum framtíðar?

Nýsköpun
Framþróun
þjónustu

MANNAUÐUR

Hvernig tryggjum við rétta þekkingu starfsfólks? Hvaða þættir í mannauðsmálum eru hamlandi í dag? Hvernig stuðlum við að því að rétta fólkið komi til starfa og haldist í starfi hjá stofnunum ríkisins? Hvernig starfsfólk þurfum við að laða til okkar?

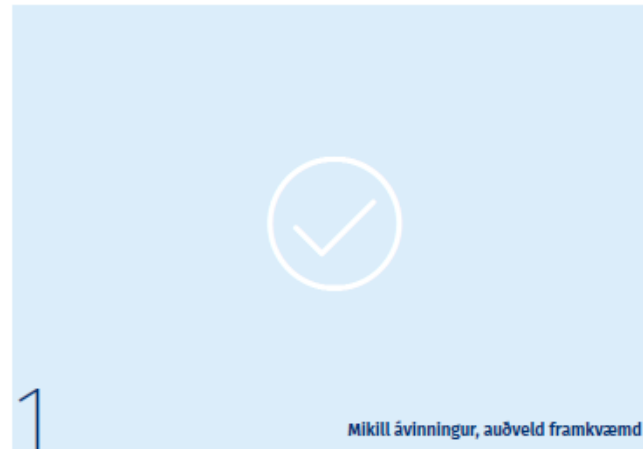
LAGA- OG REGLUVERK

Hagræðing
Umbætur
Skilvirkni

Er eitthvað í lagalegri umgjörð ríkisrekstursins sem hamlar okkur í að ná árangri? Hvernig má einfalda regluverkið án þess að það bitni á gæðum stjórnsýslu og þjónustu?

Fyrri umferð – 45 mínútur

1. Fyrsta skref er að fá fram hugmyndir á hverju borði. Hver og einn byrjar að skrifa niður þær hugmyndir sem hann telur skipta mestu máli.
2. Byrjum að ræða saman um hugmyndir okkar, förum og flokkum þær út frá ávinningi og flækjustigi
3. Í lok æfingar sammælist borðið um 2-3 verkefni til að ræða og útfæra nánar.

Seinni umferð – 45 mínútur

Umbótaverkefni

Hvað þurfum við að gera núna og á næstu árum til að ná árangri?

Vinum að útfærslu á þeim verkefnum sem við sammæltumst um.

Skrifum beint inn á blaðið eða setja á það miða.

 Hvert er verkefnið?	 Hvað á verkefnið að leysa?	 Hverjir þurfa koma að?
 Mögulegar aðgerðir	 Helstu hindranir?	 Hvernig mælum við árangur? Helstu afurðir?

HLUTVERK BORÐSTJÓRA

Borðstjóri gætir þess að umræðum og vinnu við borðið miði áfram og gætir að tímamörkum. Gætir að því að umræða fari ekki á víð og dreif heldur miði markvisst að því að leita að svörum tengdum viðfangsefninu.

Borðstjóri er ekki beinn þátttakandi í umræðum. Hann reynir hins vegar að tryggja að allir taki þátt og að enginn einn verði of fyrirferðarmikill í umræðum á kostnað annarra.

Skrifum nöfn og stofnun á merkimiðana og byrjum á nafnaring.

FLEIRI HUGMYNDIR?

TÆKIFÆRI TIL ÞESS AÐ SENDA Á RÁÐUNEYTIÐ MEÐ ÞVÍ AÐ FYLGJA HLEKKNUM HÉR AÐ
NEÐAN:

<https://forms.office.com/r/SwyXsxwyh6>

Hagræðing
Umbætur
Skilvirkni

5 víddir

- Forgangsröðun
- Rekstur
- Skipulag
- Mannauður
- Laga- og regluverk

Hvernig teljið þið skynsamlegast að ná fram markmiðum um hagræðingu, skilvirkni, umbætur, nýsköpun og framþróun þjónustu í ríkisrekstrinum?